

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ
Методичні рекомендації
щодо виконання та змістового наповнення
курсівих робіт

Черкаси – 2023

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ. Методичні рекомендації щодо виконання та змістового наповнення курсових робіт

УДК 330

*Рекомендовано до друку рішенням методичної ради
Черкаського державного бізнес-коледжу
Протокол № 04-22/23 від 22.02.2023 р.*

Укладачі: Здір В.А., Полях С.С.

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ. Методичні рекомендації
щодо виконання та змістового наповнення курсових робіт.
Черкаси, – 2023 – 41 с.

Рецензент: Прощаликіна А.М., к.е.н., доц. в.о.
завідувача кафедри економіки та міжнародно-економічних
відносин Черкаського національного університету імені
Богдана Хмельницького.

Методичні рекомендації розкривають вимоги до етапів підготовки, структури та змісту, оформлення, оцінювання курсової роботи та її захисту. Методична розробка містить вступ, етапи підготовки, структуру та зміст, правила оформлення, оцінювання, порядок захисту та додатки до курсової роботи з економічної теорії. Призначено для здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей освітнього рівня бакалавр.

Затверджено на засіданні
кафедри економіки,
підприємництва та
маркетингу
Протокол №4 від
15.12.2022 р.

В.А. Здір, С.С. Полях, 2023

Зміст

Вступ	4
1. Етапи підготовки курсової роботи з економічної теорії	5
2. Структура та зміст курсової роботи	8
3. Оформлення курсової роботи	12
4. Оцінювання курсової роботи	17
5. Порядок захисту курсової роботи	18
6. Список використаних джерел	19
Додатки	20

ВСТУП

Курсова робота є обов'язковою складовою частиною процесу науково-методичної та професійної підготовки студентів-бакалаврів. Дана робота виконуються здобувачами освіти індивідуально під час їх навчання.

Написання курсової роботи є однією із форм самостійної роботи студентів та невід'ємною частиною процесу навчання у вищій школі. Метою написання курсової роботи з економічної теорії є розв'язання наступних завдань:

— підвищення рівня теоретичної підготовки студента;

— розвиток здібностей студента до поглибленого аналізу наукової та навчальної літератури, чиних нормативно-правових актів та закономірностей розвитку предметної області;

— вироблення умінь систематизувати та узагальнювати науковий і практичний матеріал;

— закріплення навичок аргументованого, логічного, грамотного викладу положень опрацьованого матеріалу;

— удосконалення або набуття досвіду самостійної творчої, дослідницької роботи, здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

— закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних здобувачем під час вивчення навчальної дисципліни, та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Водночас у процесі роботи над темою формуються також й інші важливі інтелектуальні феномени особистості – погляди, переконання, інтереси тощо.

Написання курсової роботи з економічної теорії передбачає формування навичок пошуку, опрацювання та аналізу необхідної інформації, оформлення результатів досліджень. Така робота є найбільш ефективним методом формування професійних компетентностей, які передбачені стандартом вищої освіти та освітньо-професійною програмою відповідної спеціальності.

Дана методична розробка містить етапи підготовки курсової роботи, вимоги до структури та змісту, оформлення та захисту курсової роботи, а також методичку оцінки роботи.

Призначено для здобувачів освітнього ступеню бакалавр економічних спеціальностей.

1. ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ З ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Написання курсової роботи з економічної теорії складається із наступних етапів:

1. Усвідомлений вибір теми дослідження.
2. Складання та затвердження з науковим керівником плану роботи.
3. Заповнення бланку завдання на курсову роботу.
4. Підбір та опрацювання джерел за темою дослідження (дозволяється використовувати як друковані тексти, так і електронні ресурси), але тільки наукові авторські тексти або першоджерела.
5. Формулювання предмету, об'єкту, мети та завдань дослідження, головних ідей та їхнього узгодження з науковим керівником.
6. Поетапне написання курсової роботи, що передбачає почергове подання науковому керівнику окремих розділів дослідження.
7. Перевірка науковим керівником тексту курсової роботи з урахуванням вимог щодо оформлення роботи (правила оформлення див. далі).
8. Доопрацювання курсової роботи з урахуванням зауважень та рекомендацій наукового керівника.
9. Підготовка рецензії наукового керівника з даного дослідження.
10. захист курсової роботи.

Курсову роботу виконують у строки згідно з навчальним планом, графіком навчального процесу та бланком завдання.

Тематика курсових робіт щорічно затверджується на засіданні кафедри. Здобувачам освіти надається право вільного вибору теми, зважаючи на її актуальність та

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ. Методичні рекомендації щодо виконання та змістового наповнення курсових робіт

індивідуальні інтереси, або ж можливість запропонувати тему, відсутню в переліку тем, затвердженою кафедрою. Перелік запропонованих кафедрою тем наведено в Додатку Ж.

Після обрання тем і з погодженням науковим керівником вони затверджуються на засіданні кафедри та наказом по коледжу. Після даної процедури зміна теми та наукового керівника відбувається лише у виняткових випадках відповідним наказом по закладу.

Студент обмірковує тему курсової роботи, складає з керівником план дослідження та орієнтовний список джерел з обраної теми. Складання плану курсової роботи з «Економічної теорії» є досить визначальним та відповідальним етапом, оскільки від нього залежить якість і повнота дослідження. Опрацювання наукових джерел доцільно розпочати з тих наукових праць, в яких проблема розглядається в загальному, а вже потім перейти до аналізу більш конкретних досліджень (наукових статей тощо). Важливою умовою при написанні курсової роботи з економічної теорії є опрацювати відповідних законодавчих та інших нормативних актів (Закони України, Укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів тощо). Курсова робота обов'язково повинна включати як статистичні дані, що публікується в спеціальних виданнях (наприклад, Держкомстат України), так і періодичних виданнях, розміщених на офіційних сайтах.

Для якісного написання курсової роботи з економічної теорії студент повинен підтримувати безперервний зв'язок зі своїм науковим керівником, до якого він звертається за консультацією при виникненні питань або ускладнень щодо написання роботи.

Роль наукового керівник полягає в:

— допомозі щодо підбору літератури з обраної теми та уточненні списку використаних наукових джерел;

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ. Методичні рекомендації щодо виконання та змістового наповнення курсових робіт

— координації роботи студента щодо формулювання предмету, об'єкту, мети та поставлених завдань дослідження;

— обґрунтуванні головних ідей, виявлених у дослідженні;

— підготовці студента до захисту курсової роботи (формулювання концептуальних положень, що будуть винесені на захист).

При написанні курсової роботи студенту бажано керуватися певною послідовністю: спочатку скласти перший (чорновий) варіант роботи і представляти його по чергово розділами керівникові. Враховуючи зауваження та вказівки керівника після перевірки «чорнового» варіанту, автор доопрацьовує та переробляє роботу. Одночасно уважно редагує написане, ще раз старанно звіряє всі цитати і посилання на літературні джерела, перевіряє висновки, наведені прізвища та ініціали.

Керівник оцінює вміння здобувача освіти організувати свою роботу, логічно мислити, працювати з літературою, робити висновки.

Закінчена робота пред'являється керівникові на підпис не пізніше ніж за тиждень до терміну захисту. Керівник надає рецензію на остаточний варіант.

Керівник має право не допустити роботу до захисту, якщо вона не відповідає вимогам.

2. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота з економічної теорії повинна мати чітку та логічну структуру з відповідними складовими елементами:

- титульний аркуш (додаток А);
- анотація (додаток В);
- зміст (додаток Б);
- вступ (1,5-2 сторінки);
- три розділи основної частини, поділені на підрозділи (26-34 сторінок), при цьому:
  - розділ 1 - теоретико-методологічні аспекти теми (9-12 сторінок);
  - розділ 2 – аналіз досліджуваної проблематики (9-12 сторінок);
  - розділ 3 – обґрунтування пропозицій та висновків щодо вирішення зазначених проблем (8-10 сторінок);
- висновки (2-3 сторінки);
- список використаних джерел;
- додатки (у разі потреби).

Орієнтовний обсяг курсового дослідження – 34-45 сторінок, але обсяг додатків та список використаних джерел до загального обсягу не враховуються.

Для ознайомлення зі змістом курсової роботи та її результатами подається анотація державною мовою, що являє собою узагальнений (короткий) виклад її основного змісту.

Анотація має містити наступну інформацію:

- прізвище та ініціали студента;
- назву курсової роботи;
- спеціальність (шифр і назва);
- найменування навчального закладу (у даному випадку Черкаський державний бізнес-коледж);
- місто, рік.

Зразок анотації наведено у Додатку В.

Обсяг анотації не більше однієї сторінки формату А-

4.

Наприкінці анотації наводяться ключові слова відповідною мовою, що мають відповідати основному змісту курсової роботи та відображати тематику дослідження. Загальна кількість ключових слів становить від п'яти до восьми. Вони подаються у називному відмінку, друкуються в рядок через кому.

У вступі розкривається:

- актуальність теми, тобто слід розкрити причини дослідження обраної теми, а також обґрунтувати, яке наукове значення та роль у суспільстві має дослідження обраної теми. Закінчити обґрунтування актуальності доцільно такими фразами: «тому обрана тема є актуальною на даний момент» або «саме це й обумовило вибір теми дослідження, що визначає його актуальність як у загальноекономічному, так і у суспільному аспектах»;

- ступінь дослідження даної проблеми у наукових джерелах (короткий аналіз дослідження різних науковців);

- мета дослідження – це формулювання уявлення про загальні результати наукового пошуку, яке автор дослідження бажає досягти (мета курсової роботи повинна бути тісно пов'язана з її назвою, чітко та лаконічно формулювати загальний задум дослідження. Не рекомендовано формулювати мету зі слів «Дослідження...», «Вивчення...», оскільки ці терміни акцентують увагу на методі досягнення мети. Для формулювання мети дослідження доцільно застосовувати дієслова: «обґрунтувати...», «дослідити...», «висвітлити...».

- завдання дослідження – це обґрунтування та аналіз тих актуальних питань, за допомогою послідовного

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ. Методичні рекомендації щодо виконання та змістового наповнення курсових робіт

розкриття яких може бути досягнута мета дослідження. Ці завдання розкриваються у відповідних підрозділах курсової роботи. Рекомендовано перелік завдань починати із фраз «Для досягнення мети необхідно вирішити наступні завдання:....» або «Відповідно до мети дослідження було поставлено такі завдання:...»;

- об'єкт дослідження – це частина об'єктивно існуючого наукового знання, у рамках якого знаходиться те, що буде досліджуватися, тобто це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране дослідження;

- предмет дослідження міститься в межах об'єкта і може бути охарактеризований як певна частина дослідження, що дає уявлення про те, які основні властивості та складові об'єкта дослідження вивчаються. Тобто предметом дослідження курсової роботи є частина об'єкту дослідження. Оскільки предмет дослідження змістовно збігається з назвою курсової роботи, саме на нього спрямована основна увага студента;

- методи дослідження – це способи (інструменти), за допомогою яких проводять дане дослідження. Доречно перерахувати використані наукові методи дослідження, що покликані забезпечити достовірність отриманих висновків та результатів.

- інформаційна база;

- структура курсової роботи (наприклад, курсова робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і списку використаних джерел).

Вступ має бути стислим, лаконічним та чітким у розкритті матеріалу.

Основна частина курсової роботи має на меті всебічне та глибоке висвітлення основних проблем теми дослідження, зокрема: перший розділ присвячений дослідженню теоретико-методологічних аспектів роботи, а два інші – аналітичній оцінці досліджуваної проблематики

з обґрунтуванням пропозицій та висновків щодо їх вирішення. При цьому рекомендовано виділити різні підходи до висвітлення даної проблеми в економічній літературі, а також виокремити саме такі точки зору, що є актуальними.

Кожний з розділів основної частини повинен закінчуватися логічними висновками.

Висновки мають відображати стислий виклад матеріалу з урахуванням власної оцінки ступеня вирішення саме тих завдань, що були поставлені студентом. Висновки доцільно пронумерувати. Їхня кількість має відповідати поставленим у роботі завданням (Додаток 3).

Список використаних літературних джерел (не менше ніж 20) можна формувати одним із таких способів:

- у порядку зазначення посилань у тексті,
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків,
- у хронологічному порядку.

Список використаних літературних джерел повинен відповідати вимогам ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання», який установлює види бібліографічних посилань, правила та особливості їхнього складання і розміщування у документах.

Приклад оформлення за ДСТУ:
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/pravylaoformlennayaspyскуvykorystanyhdzherel.pdf>.

Якщо автор під час написання курсової роботи користувався джерелами, але на них відсутні посилання в тексті, то до списку використаних джерел включається весь перелік наукових видань, друкованих текстів, і електронних ресурсів, незалежно від того, чи є посилання в тексті, чи ні.

До додатків включається допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи:

- таблиці допоміжних аналітичних даних;
- ілюстрації допоміжного характеру.

Обсяг додатків не повинен перевищувати обсягу курсової роботи.

Додатки розміщуються в кінці курсової роботи в такому порядку, як описані вони в тексті роботи. Кожен додаток починається з окремої сторінки. Позначають їх послідовно великими літерами української абетки. Наприклад: „Додаток А”.

3. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота пишеться українською мовою, має бути оформлена з використанням текстового редактора Word: аркуші формату А4 (210х297 мм), шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt, міжрядковий інтервал – 1,5. Текст роботи розміщувати на сторінці аркуша паперу з полями 30 мм зліва, 15 мм – справа, 20 мм – угорі, 20 мм – знизу.

Слід уникати слів, указаних курсивом та напівжирним шрифтом. Заголовки структурних частин курсової роботи та розділів слід друкувати посередині (редакція – без абзацного відступу) напівжирними великими літерами (розмір шрифту – 14) без крапки в кінці.

Назви підрозділів друкують по ширині (редакція – з абзацним відступом) напівжирними маленькими літерами, з великої (розмір шрифту – 14) без крапки в кінці.

Наприклад:

1.1. Концептуальні основи та еволюція змісту теорії інноваційного розвитку

Кожну наступну структурну частину («ВСТУП», «РОЗДІЛ 1...», «РОЗДІЛ 2...», «РОЗДІЛ 3...», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ») треба починати з нової сторінки.

Нумерацію структурних розділів та підрозділів подають арабськими цифрами без знака №. Підрозділи необхідно нумерувати в межах кожного окремого розділу. Номер кожного підрозділу курсової роботи повинен складатися з номера розділу та порядкового номера

підрозділу, між якими має стояти крапка. Наприкінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: 1.2. (другий підрозділ першого розділу). Заголовок підрозділу наводиться в тому ж рядку без крапки в кінці.

Структурні частини курсової роботи, зокрема «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТНИХ ДЖЕРЕЛ» не нумеруються, але всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні елементи роботи, нумерують звичайним чином.

Відстань між структурними частинами (а також розділами, підрозділами) та текстом курсової роботи повинна бути два абзаци (допускається один).

Наприклад:

РОЗДІЛ 1. ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ ЯК УМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ЦІЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

1.1. Концептуальні основи та еволюція змісту теорії інноваційного розвитку

Економічне зростання – це один з основних показників...

Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами. Титульний аркуш курсової роботи є першою сторінкою, що включається до загальної нумерації сторінок, але номер сторінки на ньому не ставлять, зокрема наступні сторінки мають містити номер у правому верхньому кутку сторінки без крапки.

Ілюстративний матеріал можна подавати у двох форматах: у тексті або оформляти у вигляді додатків. Кожен додаток повинен мати свій порядковий номер (порядок задається алфавітними буквами) та назву, що відповідають їхньому змісту. Аркуші з додатками мають бути пронумеровані з продовженням загальної нумерації сторінок основного тексту курсової роботи.

Основний текст курсової вирівнюється по ширині. Робота не має містити орфографічних та граматичних помилок, тому має бути добре відредагована.

Обов'язково курсова робота має містити таблиці та інші ілюстративні матеріали, зокрема різні схеми, діаграми, графіки тощо. Кожна таблиця повинна мати заголовок, що відображає її зміст та нумерацію. Заголовок таблиці пишеться жирними літерами, а нумерація підписується «Таблиця» та її порядковий номер у розділі.

Наприклад:

Таблиця 3.2

Розрахунок питомої ваги витрат держави на інноваційну діяльність у ВВП

Показники	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ВВП, млрд. грн.	544	721	948	915	1095	1314
Обсяг фінансування інноваційної діяльності, млн. грн.	114,4	144,8	336,9	127	87	149,2

Джерело: [6, 7]

Це означає, що Таблиця 3.2. – є другою таблицею третього розділу.

Посилання на джерела інформації прописуються внизу таблиці за зразком: *Джерело: [6, 7] - дане*

позначення пишеться з нового рядка, курсивом та розміром шрифту 10 pt.

Вимоги до оформлення ілюстративного матеріалу (схем, діаграм, графіків тощо) наступні: під ілюстрацією з великої букви пишеться “Рис.” з назвою і проставляється його номер.

Наприклад:

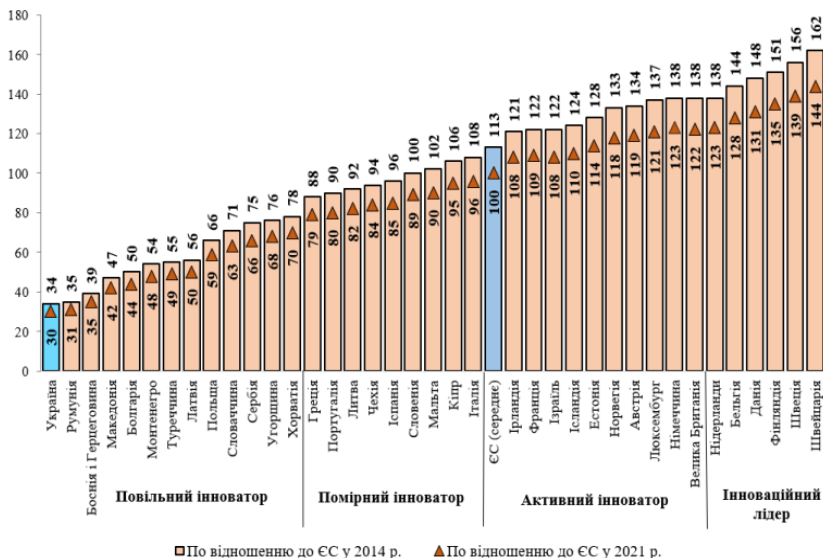

Рис. 1.3. Зведений інноваційний індекс за 2021 р. відносно середнього по ЄС у 2014 р.
Джерело: складено автором за даними [6]

Це означає, що Рис. 1.3 – третій рисунок першого розділу.

У тексті курсової роботи обов’язковою на всі таблиці і рисунки, які є, містяться посилання, причому доцільно рисунки наводить після цих посилань. При першому згадуванні в тексті пишеться „(рис. 1.3)”, а при другому – „(див. рис. 2.1)”. Якщо автор сам створив ілюстрацію, то це

має бути зазначено так: «Джерело: складено автором за даними [б]» - дане позначення пишеться з нового рядка, курсивом та розміром шрифту 10 pt.

Для недопущення плагіату у тексті обов'язково мають бути посилання на першоджерела, звідки й були запозичені цитати, статистична інформація, що наводяться в курсовій роботі. На використані джерела посилання мають здійснювати за допомогою квадратних дужок, де проставляється порядковий номер джерела зі списку використаних джерел та відповідна сторінка, з якої використаний матеріал. Наприклад: [8, с.12].

Список використаних джерел відображає ступінь опрацювання теми дослідження, а також дозволяє визначити рівень володіння автора навичками роботи з науковою літературою. Список використаних джерел розміщується після загальних висновків.

Є неприпустимим використання недостовірної, неперевіреної інформації з Інтернету, не дозволяється використовувати подібні курсові роботи та реферати за обраною темою. Автор має самостійно писати роботу. Список використаних джерел необхідно подавати відповідно до вимог (Додаток Г).

У кінці роботи потрібно поставити підпис, вказати дату подання студентом закінченої роботи.

Курсова робота має бути правильно зброшурована:

- 1 аркуш – титульний аркуш;
- 2 аркуш – анотація з ключовими словами (Додаток В);
- 3 аркуш – заповнений бланк завдання з підписами наукового керівника та студента (Додаток Д);
- 4 аркуш – рецензія наукового керівника (Додаток Е);

Заповнений бланк завдання та рецензія наукового керівника не мають нумерації та не включаються до загального обсягу роботи.

5 аркуш і всі наступні – це зміст роботи, вступ, три розділи основної частини, поділені на підрозділи, висновки, список використаних джерел та додатки (у разі потреби).

Курсова робота має бути подана у встановлений термін. Вона попередньо розглядається науковим керівником, який у рецензії приймає рішення про її допуск до захисту, про що буде свідчити набрана кількість балів.

Відповідальність за несвоєчасне виконання роботи та її якість несе студент.

4. ПЕРЕВІРКА НА ПЛАГІАТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Після написання та оформлення курсової роботи необхідно пройти оцінку на рівень плагіату. Дана оцінка здійснюється на основі Кодексу академічної доброчесності та порядку перевірки роботи на плагіат [6, 7].

Порядок перевірки курсових робіт на унікальність і наявність академічного плагіату проводиться за допомогою системи «Unicheck» у такому порядку:

1) Після узгодження з науковим керівником та не пізніше встановленого терміну студент надсилає роботу у форматі *.doc на електронну адресу chbc_library@ukr.net.

(документ повинен бути підписаний наступним чином: ПБ_група_вид роботи (наприклад: Іваненко_ЕК21_курсова).

2) Адміністратор системи (відповідальна особа від ЧДБК) виконує перевірку впродовж 3 робочих днів і формує звіт. Звіт перевірки роботи відповідальна особа від ЧДБК надсилає на електронну адресу, з якої надійшла робота.

Рекомендовані показники унікальності текстів для курсових робіт здобувачів вищої освіти наступні:

- понад 80% – текст вважається унікальним;
- від 70% до 60% – унікальність тексту задовільна;
- менше ніж 60% – низький рівень унікальності тексту, робота потребує доопрацювання та повторної перевірки.

3) Першу сторінку звіту перевірки роботи на унікальність студент роздруковує і підшиває як останній листок курсової роботи (у зміст вносити не потрібно) з підписом наукового керівника.

Рівень виконання курсової роботи оцінюється науковим керівником за такими критеріями (Таблиця 4.1):

Таблиця 4.1

Критерії оцінювання курсової роботи науковим керівником

	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання
1	Чіткість визначення актуальності теми, об'єкта і предмета дослідження, мети та завдань.	0-5 балів
2	Огляд наукової літератури, дослідження теоретичних аспектів за темою.	0-12 балів
3	Дослідження фактичних та статистичних даних за темою.	0-12 балів
4	Шляхи вдосконалення, перспективи розвитку.	0-12 балів
5	Якість висновків, відповідність одержаних результатів поставленим завданням.	0-8 балів
6	Дотримання вимог щодо оформлення роботи, складання списку використаних джерел.	0-5 балів
7	Сумлінність у виконанні, систематичність у відвідуванні консультацій.	0-5 балів
8	Загальна кількість балів	0-59 балів

Курсова робота, оцінена науковим керівником менше ніж 40 балів, до захисту не допускається.

5. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Захист курсової роботи – завершальний етап. Курсова робота виконується протягом семестру і захищається відповідно до встановленого розкладу. Допускається захист онлайн при затвердженні завідувача кафедри, але при наявній роздрукованій курсовій роботі.

Під час підготовки до захисту курсової роботи студентові необхідно ознайомитися з рецензією наукового керівника та опрацювати відповіді на зауваження та рекомендації керівника.

Для захисту курсової роботи студент готує тези виступу заздалегідь. Доповідь має бути лаконічною та змістовною і тривати не більше 5 хв. У виступі необхідно зазначити тему курсової роботи, довести її актуальність та значення, виокремити основну мету та завдання дослідження, стисло розкрити основний зміст та результати дослідження й обґрунтувати висновки та пропозиції.

Після доповіді студент відповідає на запитання. У процесі захисту курсової роботи студенту ставлять 3-5 запитань.

За результатами захисту та з урахуванням якості виконання курсової роботи (рецензія наукового керівника) виставляється оцінка із зазначенням певної кількості балів (ECTS), що проставляється в екзаменаційну відомість та залікову книжку студента.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014р. № 1556-VII зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017р. № 2145-VIII (із змінами та доповненнями від 01.01.2023р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

3. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації. Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 лютого 2017 р. за № 155/30023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>.

4. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Черкаського державного бізнес-коледжу, 2015. 16 с.

5. Кодекс академічної доброчесності. Черкаський державний бізнес – коледж. 2022. URL: <http://csbc.edu.ua/documents/news/18112022.pdf>

6. Порядок перевірки на плагіат академічних та наукових текстів Черкаського державного бізнес-коледжу. 2020. URL: deutschphil.knlu.edu.ua/вимоги-до-написання-курс-ових-робіт/

7. Структура та зміст курсової роботи. URL: studopedia.net/3_87856_struktura-ta-zmIst-kursovoyi-roboti.html

8. Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/pravylo-formlennyaspyскуvykorystanyhdzherel.pdf>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення титульного аркуша

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ**

Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

Курсова робота
з „Економічної теорії”

на тему: “ _____ ”

Студента (ки) III курсу, групи _____

спеціальність: _____

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Черкаси – 202_

Додаток Б

Зразок оформлення змісту роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ ЯК УМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ЦІЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	5
1.1. Концептуальні основи та еволюція змісту теорії інноваційного розвитку	8
1.2. Інноваційна модель розвитку, її сутність та складові елементи	11
1.3. Світовий досвід утвердження інноваційної моделі розвитку в розвинутих країнах	15
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	15
2.1. Досвід командно-адміністративної системи у забезпеченні інноваційного розвитку економіки	18
2.2. Оцінка сучасного стану економіки України з точки зору її інновативності	21
2.3. Політика формування інноваційних та науково-технічних пріоритетів національної економіки	24
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА СУПЕРЕЧНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	24
3.1. Політика забезпечення інноваційних проєктів	27
3.2. Стимулювання інноваційної діяльності в Україні	30
ВИСНОВКИ	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	35
ДОДАТКИ	

Додаток В

Зразок написання анотації

АНОТАЦІЯ

Здір В.А. Взаємодія науки, підприємництва та держави як основа розвитку інноваційної складової національної економіки.

У курсовій роботі представлені методологічні та аналітичні узагальнення сучасного досвіду інституційного забезпечення органічної співпраці держави, університетів і бізнесових структур в інноваційному процесі. Доведено доцільність взаємодії науки, підприємництва та держави в українських реаліях для розвитку інноваційної складової національної економіки. Обґрунтована необхідність удосконалення існуючої інноваційної політики України шляхом створення і підтримки механізмів кооперативної взаємодії держави, університетів і бізнесових структур.

Ключові слова: інноваційна інфраструктура, елементи інноваційної інфраструктури, інноваційна структура, державна політика в інноваційній сфері, інституційне партнерство розвитку інновацій.

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ. Методичні рекомендації щодо виконання та змістового наповнення курсових робіт

Додаток Г

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Список використаних джерел оформлюється з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Без автора або колективний автор	1. Людський розвиток в Україні: трансформація рівня життя та регіональні диспропорції: у 2 т.: кол. моногр. Київ, 2012. 436 с. 2. Менеджмент у ХХІ сторіччі: методологія і практика : колективна монографія / Полтавський національний технічний ун-т ім. Ю. Кондратюка. Полтава : Сімон, 2015. 347 с.
Один автор	1.Чепінога В. Г. Основи економічної теорії : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2017. 240 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України: навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Алерта, 2012. 216 с.
Два або три автори	1. Заброцький М. М., Шапошникова Ю. Г. Педагогічна психологія. Лекції : навч. посіб. Херсон, 2017. 144 с. 2. Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2015. 308 с. 3. Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Тези доповідей, матеріали конференцій	1. Боднар Т. В. Договір про закупівлю: особливості укладання і забезпечення. Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин: матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народж. В. П. Маслова (Харків, 17 лют. 2017 р.). Харків: Право, 2017. С. 7–9. 2. Данильян О. Г., Дьобань О. П. Досвід удосконалення органів державної влади в

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ. Методичні рекомендації щодо виконання та змістового наповнення курсових робіт

	<p>європейських країнах та можливості його використання в Україні. Проблеми розбудови державності та народовладдя в Україні: матеріали XXII Харків. політолог. читань (м. Харків, 21 трав. 2009 р.). Харків, 2009. С. 47–49.</p> <p>3. Майстренко В. М., Осадчук О. П. Теоретичні основи впровадження системи управління якістю. Проблеми управління та економіки підприємств в сучасних умовах : матеріали XV міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 23-24 квіт. 2019 р. Київ : НУХТ, 2019. С. 18-21.</p>
Стаття продовжуваного або періодичного видання	<p>3</p> <p>1. Гетьман А. П., Лозо В. І. Державно-правові проблеми подолання екологічної кризи в епоху глобалізації. <i>Проблеми законності</i>. Харків. 2013. Вип. 123. С. 65–77.</p> <p>2. Мурашко І. С. Біономічний підхід до сталого розвитку підприємства. <i>Вісник Запорізького національного університету. Серія «Економічні науки»</i>. 2017. № 4. С. 43–49.</p> <p>3. Близнюк О. П., Ставерська Т. О., Іванюта О. М. Формування кредитногрошового механізму забезпечення сталого розвитку підприємств торгівлі України. <i>Бізнес Інформ</i>. 2019. № 7. С. 240–249.</p>
Електронні ресурси: Стаття	<p>1. Костюченко Я. М. Механізми вирішення спорів в угоді про асоціацію між Україною та ЄС. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право</i>. 2019. Вип. 56, т. 2. С. 144-147. URL: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.56/part_2/31.pdf (дата звернення: 23.08.2019).</p> <p>2. Мірошніченко О. Ю., Карюк В. І. Етапи формування організаційно-економічного механізму інноваційної діяльності підприємств. <i>Ефективна економіка</i>. 2018. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=932 (дата звернення: 22.01.2020).</p> <p>3. Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL:</p>
Законодавчі акти:	

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ. Методичні рекомендації щодо виконання та змістового наповнення курсових робіт

	<p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.09.2019).</p>
Сторінки веб-сайтів	<p>4. Про затвердження Порядку використання документів через обмінні бібліотечні фонди : наказ Міністерства культури України від 31 жовт. 2017 р. № 1131. URL: https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1583-17 (дата звернення: 02.08.2019).</p>
Книги	<p>5. Органічне землеробство та його розвиток в Україні // Agronews : вебсайт. URL: https://agronews.ua/node/24264 (дата звернення: 02.09.2019).</p>
	<p>6. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. 234 с. URL: http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf (дата звернення: 02.11.2017).</p>

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ. Методичні рекомендації щодо виконання та змістового наповнення курсових робіт

Додаток Д

**Бланк завдання на курсову роботу
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу**

Спеціальність _____

3 _____ Економічної теорії _____

ЗАВДАННЯ
на курсову роботу студента

1. Тема роботи

_____

2. Термін подання студентом закінченої роботи

_____

3. Перелік основних питань, що належить опрацювати

_____

_____

4. Консультації з вказівкою розділів, що належать до них

№ п/п	Назва розділу	Консультант, вчене звання	Завдання видав (дата, підпис)	Завдання прийняв (дата, підпис)
1.	Вказати назву розділу 1			
2.	Вказати назву розділу 2			
3.	Вказати назву розділу 3			
4.	Вступ і висновки			

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ. Методичні рекомендації щодо виконання та змістового наповнення курсових робіт

5. Календарний план

Назва етапів роботи	Термін виконання
1. Підбір та опрацювання літератури для написання розділу 1.	
2. Написання 1 розділу.	
3. Підбір та опрацювання літератури для написання розділу 2.	
4. Написання 2 розділу.	
5. Підбір та опрацювання літератури для написання розділу 3.	
6. Написання 3 розділу.	
7. Написання вступу та висновків.	
Остаточне доопрацювання та оформлення роботи для здачі на реєстрацію.	

6. Завдання прийняв

« ____ » _____ 202_ р.

_____
(ПІБ студента)

_____
(підпис студента)

7. Завдання видано

Науковий керівник роботи

_____
(ПІБ керівника)

_____
(підпис керівника)

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ. Методичні рекомендації щодо виконання та змістового наповнення курсових робіт

Додаток Е

**Рецензія наукового керівника на курсову роботу
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу**

РЕЦЕНЗІЯ

на курсову роботу

з навчальної дисципліни _____
студента (ки) _____
групи _____
на тему _____
_____

№ З/П	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	Набрані бали
1	Чіткість визначення актуальності теми, об'єкта і предмета дослідження, мети та завдань.	0-5	
2	Огляд наукової літератури, дослідження теоретичних аспектів за темою.	0-12	
3	Дослідження фактичних та статистичних даних за темою.	0-12	
4	Шляхи вдосконалення, перспективи розвитку.	0-12	
5	Якість висновків, відповідність одержаних результатів поставленим завданням.	0-8	
6	Дотримання вимог до оформлення роботи, складання списку використаних джерел.	0-5	
7	Сумлінність у виконанні, систематичність у відвідуванні консультацій.	0-5	
8 32	Основні зауваження наукового керівника до виконаної роботи:		

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ. Методичні рекомендації щодо виконання та змістового наповнення курсових робіт

Сума балів за виконану курсову роботу		0-59	
Робота до захисту _____ (допущена / не допущена)			
Науковий керівник _____ Прізвище та ініціали			
_____ (Підпис)			
Дата _____			
9	Захист курсової роботи.	0-41	
Підсумковий рейтинг: загальна кількість балів		0-100	

Члени комісії:

_____ *Прізвище та ініціали*

_____ *(Підпис)*

_____ *Прізвище та ініціали*

_____ *(Підпис)*

_____ *Прізвище та ініціали*

_____ *(Підпис)*

Дата захисту _____

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ. Методичні рекомендації щодо виконання та змістового наповнення курсових робіт

Якщо студент отримав менше ніж 40 балів за виконану курсову роботу, він не допускається до захисту.

Шкала оцінювання підсумкового рейтингу

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЄКТС
90-100	A
80-89	B
70-79	C
65-69	D
60-64	E
35-59	FX
0-34	F

Додаток Ж
Орієнтовний перелік тем курсових робіт з економічної теорії

1. Акціонерна власність у сучасних умовах.
2. Антикризове регулювання економіки України.
3. Банківська система України.
4. Грошово-кредитна система України.
5. Бюджетна політика: механізм та наслідки.
6. Бюджетний дефіцит та джерела його фінансування в Україні.
7. Валовий внутрішній продукт та його аналіз в Україні.
8. Валовий національний продукт України.
9. Валютний курс та його роль в економічній системі.
10. Валютний ринок в Україні.
11. Виробництво і споживання: механізм взаємодії.
12. Відтворення трудових ресурсів.
13. Вплив безробіття на економічне і соціальне життя.
14. Вплив фіскальної політики держави на сукупний попит.
15. Грошовий ринок України: проблеми та перспективи.
16. Державна власність: суть і економічна роль.
17. Державне регулювання та управління інноваційною діяльністю.
18. Державний борг в Україні та шляхи його фінансування.
19. Дефіцит державного бюджету та економічні проблеми, пов'язані з ним.
20. Грошова політика в Україні.
21. Екологічна ситуація в Україні та шляхи її поліпшення.
22. Економічна роль регулювання монополій.
23. Економічне зростання в Україні та його протиріччя.

24. Економічні та соціальні наслідки безробіття в Україні.
25. Ефективність розвитку інноваційної діяльності в Україні.
26. Зайнятість і безробіття в Україні.
27. Зовнішня торгівля як чинник макроекономічного розвитку.
28. Зовнішньоекономічна політика України.
29. Інвестиційна політика в Україні.
30. Інноваційна економіка: перспективи для України.
31. Інноваційна інфраструктура.
32. Інноваційна політика як засіб утвердження інноваційної моделі розвитку економіки.
33. Інфляційні процеси в Україні.
34. Комерційні банки України і шляхи підвищення їх ролі в економіці.
35. Концепції національного доходу.
36. Макроекономічна безпека держави, її показники.
37. Макроекономічні наслідки державної заборгованості.
38. Механізм функціонування та параметри грошового ринку в Україні.
39. Монетарна політика в Україні.
40. Національне багатство і його структурні елементи.
41. Національні заощадження та інвестиції в Україні.
42. Основні проблеми економіки і шляхи їх розв'язання в інтересах українського народу.
43. Основні проблеми становлення ринкових відносин в Україні.
44. Особливості заощадження в Україні.
45. Особливості проблеми макроекономічного зростання в сучасній економіці України.

46. Паливно-енергетичні та сировинні проблеми в Україні.
47. Перспективи розвитку інноваційної економіки в Україні.
48. Платіжний баланс України та проблеми його збалансування.
49. Податки як засіб державного регулювання економіки.
50. Політика зайнятості на сучасному етапі.
51. Попит та пропозиція в суспільному виробництві.
52. Прибутковість вітчизняного виробництва і шляхи її підвищення.
53. Природні ресурси в системі національного багатства.
54. Пріоритети розвитку науки й техніки.
55. Проблеми макроекономічної стабільності та українська економіка.
56. Проблеми стабілізації фінансової системи України.
57. Ринки факторів виробництва в системі відносин обміну.
58. Ринок засобів виробництва: взаємозв'язок попиту і пропонування.
59. Ринок і держава в сучасній економічній системі.
60. Ринок праці як форма регулювання зайнятості трудових ресурсів.
61. Ринок цінних паперів та його роль у розвитку національної економіки.
62. Рівень життя в Україні та система показників його оцінки.
63. Роль вітчизняної торгівлі в піднесенні добробуту населення.
64. Роль держави в макроекономічному регулюванні.
65. Роль держави у формуванні соціально орієнтованої ринкової системи.
66. Роль домогосподарств у суспільному відтворенні.

67. Роль економічної політики в обґрунтуванні характеру української економіки на сучасному етапі.
68. Роль інвестицій в економічному зростанні.
69. Соціальний захист населення в Україні.
70. Соціальні та економічні наслідки інфляції в Україні.
71. Сукупні видатки та їх аналіз в Україні.
72. Сутність позичкового капіталу і його роль у сучасній економіці.
73. Теорія та практика споживання.
74. Теорія та практика державного регулювання зайнятості в Україні.
75. Теорія та практика політики контролю за інфляцією.
76. Теорія та практика регулювання валютного курсу в Україні.
77. Тіньова економіка в Україні та її особливості.
78. Фінанси як інструмент економічного регулювання.
79. Фінансове забезпечення наукової та інноваційної діяльності
80. Фінансовий ринок України та його аналіз на сучасному етапі.
81. Фіскальна політика в Україні.
82. Фондовий ринок України і шляхи його подальшого розвитку.
83. Форми та методи соціального захисту населення.
84. Формування ринку виробничих ресурсів в Україні.
85. Центральний банк – інформаційно-аналітичний центр грошово-кредитної системи.
86. Шляхи поліпшення інвестиційного клімату в Україні.

Додаток 3

Відповідність поставлених завдань до висновків

№ п/п	Завдання	Сформований висновок
1		
2		
3		
4		
5		
...		

Науковий керівник _____

Прізвище та ініціали

_____
(Підпис)

ДОВІДКА ПРО УКЛАДАЧІВ

Здир Віктор Анатолійович – завідувач кафедри обліку Черкаського державного бізнес-коледжу. Закінчив економічний факультет Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького за спеціальністю «Економічна теорія» (2005). У 2013 році успішно захистив дисертацію на тему «Теоретичні засади формування національної інноваційної моделі розвитку економіки» за спеціальністю 08.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки та здобув науковий ступінь кандидата економічних наук.

Є автором понад 40 наукових та навчально-методичних праць, у т.ч.: участь у 3 монографіях, 16 статей у фахових виданнях України, 1 публікація, що була включена до наукометричної бази Scopus або Web of Science Core Collection

Полях Сергій Сергійович, к.е.н. доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Черкаського державного бізнес-коледжу з 2020 року. Закінчив Черкаський інститут банківської справи «Університет банківської справи» м. Київ за спеціальністю «Банківська справа», 2009 р., та магістратуру Черкаського інституту банківської справи «Університет банківської справи» м. Київ за спеціальністю «Банківська справа», 2010 р. У 2019 році успішно захистив дисертацію на тему: «Методичні засади захисту інтересів споживачів на ринку фінансових послуг» за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит та здобув науковий ступінь кандидата економічних наук.

Є автором понад 20 наукових та навчально-методичних праць, у т.ч.: участь у 3 монографіях, 18 статей у фахових виданнях України, 3 публікації, що були включені до наукометричної бази Scopus або Web of Science Core Collection

Навчально-методичне видання

Здір Віктор Анатолійович
Полях Сергій Сергійович

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ
Методичні рекомендації
щодо виконання та змістового наповнення
курсівих робіт

Комп'ютерний набір С.С. Полях

Підписано до друку __ ____.2023 р. Формат 60x84¹/₁₆
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк офсетний
Умов. друк. арк. 1,0. Тираж 30 прим. Зам. № 340

За довідками з питань реалізації
звертатися за тел. (0472) 64-05-15